

عنوان مقاله:

جایگاه لطایف چهارگانه در کسب معرفت از دیدگاه عین القضاة همدانی

محل انتشار:

فصلنامه آینه معرفت، دوره 20، شماره 2 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

صبا فدوی - دانشجوی دکتری دانشگاه سمنان

عظیم حمزئیان - عضو هیئت علمی دانشگاه سمنان

قدرت الله خیاطیان - عضو هیئت علمی دانشگاه سمنان

خلاصه مقاله:

بخش مهمی از اندیشه های عین القضاة همدانی - عارف بزرگ سده ششم هجری- به بحث معرفت اختصاص دارد؛ و مقاله حاضر سعی دارد به روش توصیفی-تحلیل محتوایی، به نقش لطایف چهارگانه -از لطایف سبعة، مطرح در سلوک عرفانی- در معرفت بخشی از منظر عین القضاة بپردازد و مبانی معرفتی او را از طریق منابع و ابزار شناخت تحلیل و بررسی کند؛ زیرا عین القضاة به سه لطیفه نفس، دل و روح، عقل را هم می افزاید ولی آن را به کسب علوم نظری محدود می کند؛ و معتقد است دل به واسطه ذوق یا چشم بصیرت، نفس به واسطه شناخت نفس پیامبر(ص) یا در مرتبه فنا، به طور بی واسطه از روح-جان- امکان کسب معرفت پیدا می کنند، و همگی با مراتب مختلف یقین ارتباط دارند. اما آنچه نقش عقل را در نگاه عین القضاة بارز می کند یکی منشا جبروتی و نقش آن به عنوان پلی بین عین و ذهن به عنوان ابزار ترجمه معرفت، و دیگری به عنوان پیش نیاز نخستین مرتبه معرفت است. به طور کلی او معرفت را علمی لدنی و ذوقی دانسته است؛ ولی علم و معرفت را نه صرفاً دو مفهوم شناختی، بلکه دو عالم وجودی در نظر گرفته است، به همین علت در تقسیم بندی عین القضاة علم تقلیدی و برهانی، جزو مراتب معرفت محسوب نمی شود.

کلمات کلیدی:

عین القضاة همدانی، معرفت، نفس، عقل، دل، روح

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1267246>

